

HARMANLANMIŞ ÖĞRENME VE TASARIMI

Doç. Dr. Filiz Kaleliođlu

Başkent Üniversitesi Öğrenme ve Öğretme Merkez Müdürü

@filizkalelioglu

filizk@baskent.edu.tr

İçerik Akışı

- Neden harmanlanmış öğrenme?
- Harmanlanmış öğrenme nedir?
- Harmanlanmış öğrenme ne değildir?
- Harmanlamaya nereden başlasak?
- Harmanlanmış öğrenme modelleri
- Harmanlanmış öğrenme tasarım yaklaşımları

Resim: [freepik.com/pch.vector](https://www.freepik.com/pch/vector)

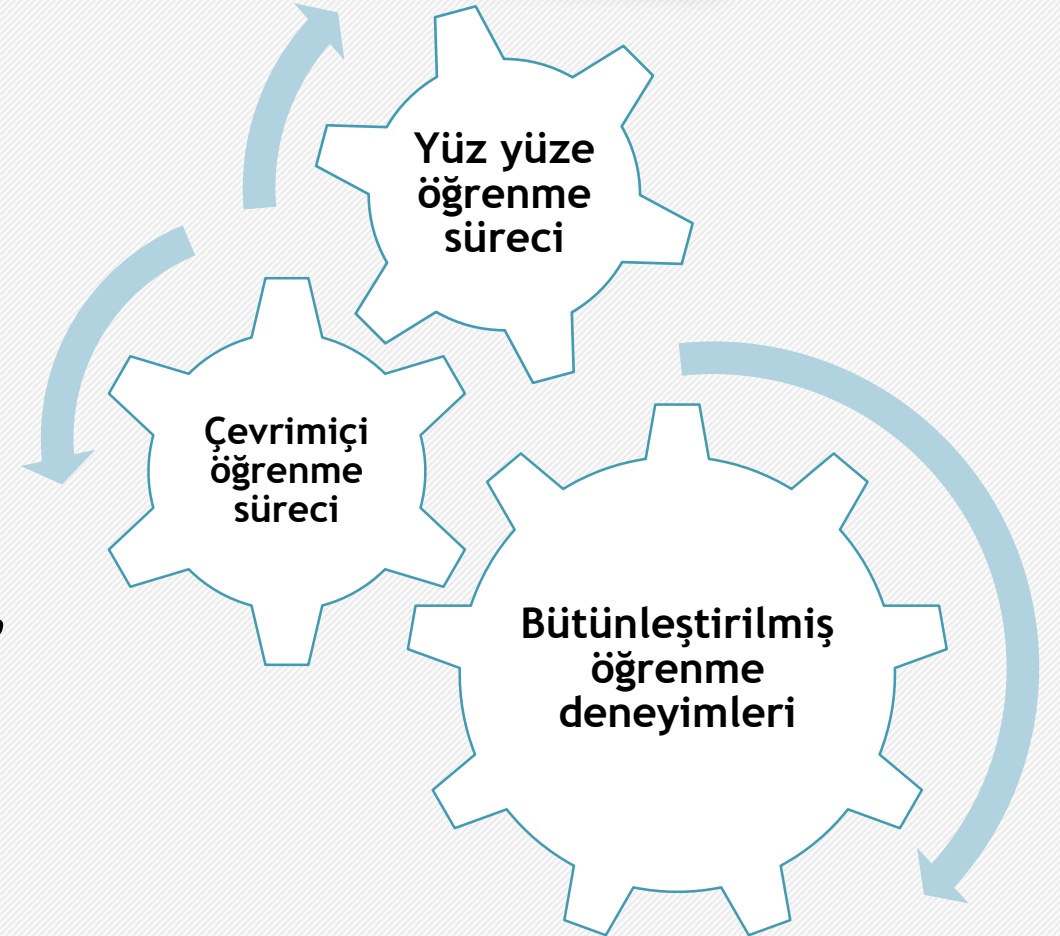
Neden Harmanlanmış Öğrenme?

Neler yaşandı?

- Teknolojideki gelişmeler
- Öğretim ve içerik yönetim sistemleri
- Dijital materyaller
- Etkileşimi destekleyen uygulamalar
- Sanal sınıf ortamları ve görüntülü konferans sistemleri

Harmanlanmış öğrenme nedir?

- Öğrenenlerin kısmen çevrimiçi öğrenme yoluyla öğrendiği, zaman, yer, yol ve öğrenme hızı açısından öğrenme sürecini kontrol etme olanağının olduğu,
- Öğrenenlerin kısmen bir örgün eğitim kurumunda planlanmış yüzyüze öğrenme süreçlerine katıldığı,
- Bütünleşik bir öğrenme deneyimi (Maxwell, 2016)

Harmanlanmış öğrenme ne değildir?

- Tüm öğretim materyallerini çevrimiçi yayınlamak
- Öğrenenlerin teknolojiye erişimini sağlamak
- Teknolojik araçları ve yazılımları kullanmak

Harmanlanmış öğrenme ne değildir?

- Doğru tasarlanmış bir harmanlanmış öğrenme deneyiminde, **hem yüz yüze hem de çevrimiçi ortamda** içerik ve etkinlikler birbiriyle bütünleştirilir, aynı öğrenme çıktılarına ulaşmak hedeflenir.
- Her iki ortamdaki öğrenme deneyimleri birbirini **tamamlar**, **paralel olacak şekilde planlanır veya düzenlenir** (Cleveland-Innes ve Wilton, 2018).

Neden Harmanlanmış Öğrenme?

Motivasyon nedir?

Peki, harmanlamaya nereden başlasak?

- Etkinlik düzeyindeki tasarımın tüm haftalara yayılarak her ders saati için farklılaşması demektir.
- Yüz yüze ve çevrimiçi uygulamaların ağırlıkları dersin içeriğine göre farklılık gösterir.
- Dönüştürülmüş sınıflar, istasyon yaklaşımı ve alakart gibi bazı yaklaşımlar bu düzeye örnek olarak verilebilir.

- Yüz yüze etkinliklerle sınıf dışındaki yaklaşımları, ile harmanlanması ya da bazı derslerin tüm derslere farklılaştırılması
- Otantik öğrenme süreçleri öğretme teknolojileri ve dijital araçlar ile harmanlanması
- Uzmanların uzaktan ve istasyon yaklaşımını uygulamaları
- Tartışma süresi dersin %50 yüz yüze ve %50 çevrimiçi verilebileceği gibi, dönemin ilk 8 haftası tamamen çevrimiçi, son 4 haftası yüz yüze biçiminde tasarımlarda yapılabilir.

Peki, harmanlamaya nereden başlasak?

Peki, harmanlamaya nereden başlasak?

Yüz yüze ve Çevrimiçi Öğrenme Süreçlerinin Dengelenmesi

- Yüz yüze öğrenme etkinlikleri çevrimiçi süreci desteklemeli
- Çevrimiçi ortamdaki tartışma süreci sınıfta tekrar ele alınarak pekiştirme ve özetleme
- Çevrimiçi yürüttükleri araştırma bulgularını sunma

Yüz yüze
öğretim

- Yüz yüze öğrenme sürecine ve yapılacak etkinliklere hazırlık
- İşbirliğine dayalı grup çalışmaları
- video biçiminde ders anlatımları, örnek olaylar, problem durumları ve belgeseller vb, okuma /dinleme ödevleri
- Yüz yüze dersi özetleyen bir poster / kavram haritası oluşturma

Çevrimiçi
öğretim

Çevrimiçi öğretim süreci

- Görüntülü konferans
- Soru cevap
- Anket
- Tartışma
- Öğrenci çalışmalarının paylaşımı
- Uzmanlar ile oturumlar vb

Eş zamanlı etkinlikler

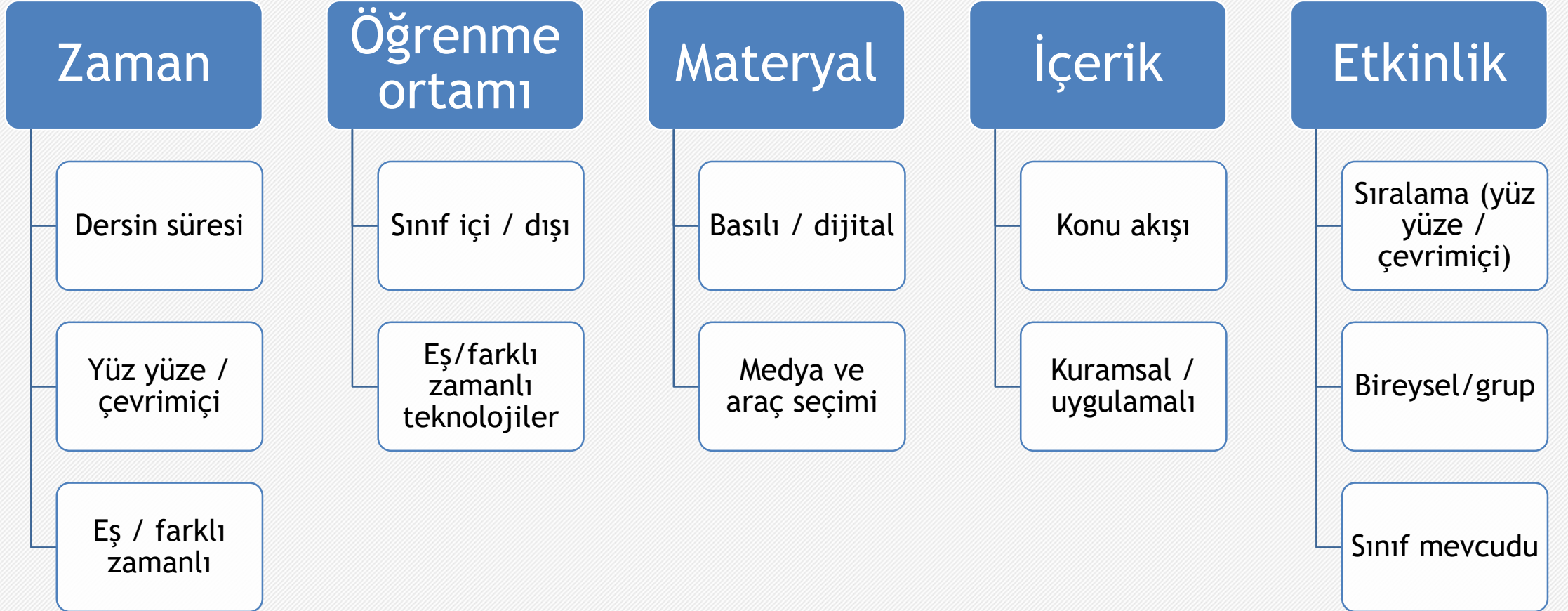

- Tartışma
- Araştırma
- Ödev
- Proje
- Mini sınav
- Alıştırma - uygulama
- Ders materyallerine erişim

Zamandan bağımsız etkinlikler

Harmanlamada esneklik düzeyi...

Harmanlama Sürecini Sınıflandırma

Karışımları
Etkinleştirme

Arttırıcı
Karışımlar

Dönüşüm
Karışımları

Harmanlama Sürecini Sınıflandırma

Karışımları Etkinleştirme

- Hali hazırda uzaktan eğitim programları ve deneyimleri olan eğitim kurumları ile teknolojiyi etkili biçimde öğrenme sürecinde kullanan kurumlar için, her iki yaklaşımı bir arada kullanmaya geçmek son derece kolaydır.
- Genellikle her iki yaklaşımdan eşit derecede yararlanmak ve öğrenenlere her iki olanağı da sunma eğilimi vardır. Böylece öğrenenlere farklı öğrenme fırsatları sunulurarak esnek öğrenme ortamları yaratılır.

Harmanlama Sürecini Sınıflandırma

Arttırıcı Karışımlar

- Bu yaklaşımda radikal değişimler yoktur ama pedagojik olarak öğrenme sürecini iyileştiren uygulamalara yer verilir. Yüz yüze öğrenme ortamları çevrimiçi öğrenme deneyimleri ile desteklenerek öğrenme süreci zenginleştirilir. Bu çevrimiçi öğrenme desteği sınıf içinde ya da dışında gerçekleşebilir.
- Günümüzde en yaygın yaklaşımlardan biridir. Genellikle Öğrenme Yönetim Sistemlerinin (OYS) ya da teknolojik alt yapısı güçlü öğrenme ortamlarının kullanıldığı durumlardır.

Harmanlama Sürecini Sınıflandırma

Dönüşüm Karışımları

- Radikal değişimlerin gerçekleştiği harmanlanmış öğrenme yaklaşımlarıdır. Öğrenenlerin tamamen rollerinde ve yaşadıkları öğrenme deneyimlerinin yeniden yapılandırılarak değişmesi anlamına gelir.
- Öğrenenler dinamik etkileşimli süreçlerde aktif öğrenme yaşantıları sonucunda öğrenirler.

Harmanlanmış Öğrenme Modelleri

Harmanlanmış
yüz yüze sınıf

Harmanlanmış
çevrimiçi sınıf

Ters yüz
edilmiş sınıf

Rotasyon
modeli

Kendinden
harmanlanmış
model

Harmanlanmış
KAÇD

Esnek mod
dersleri

Harmanlanmış Öğrenme Modelleri

Harmanlanmış Yüz Yüze Sınıf (%60-%40 / %80-%20)

- Sınıfta geçen zaman, çevrimiçi geçen zamandan daha fazladır.
- Çevrimiçi etkinlikler ile yüz yüze sınıf zenginleştirilmiştir.
- Yüz yüze öğrenme için ayrılan süre, tartışmalar ve grup projeleri gibi daha üst düzey öğrenme etkinlikleri için kullanılır.

Resim: freepik.com/vectorjuice

Harmanlanmış Öğrenme Modelleri

Harmanlanmış Çevrimiçi Sınıf (%60-%40 / %80-%20)

- Yüz yüze harmanlanmış sınıfın tersidir.
- Sınıf çoğunlukla çevrimiçi olarak yürütülür, ancak uygulamalar veya laboratuvarlar gibi bazı gerekli yüz yüze etkinlikler vardır.
- Örneğin, kuramsal olarak ders içerikleri çevrimiçi olarak paylaşılırken deneysel çalışmalar yapma amacı ile öğrenenler laboratuvarlara gelirler.

Harmanlanmış Öğrenme Modelleri

Ters Yüz Edilmiş/ Dönüştürülmüş Sınıf

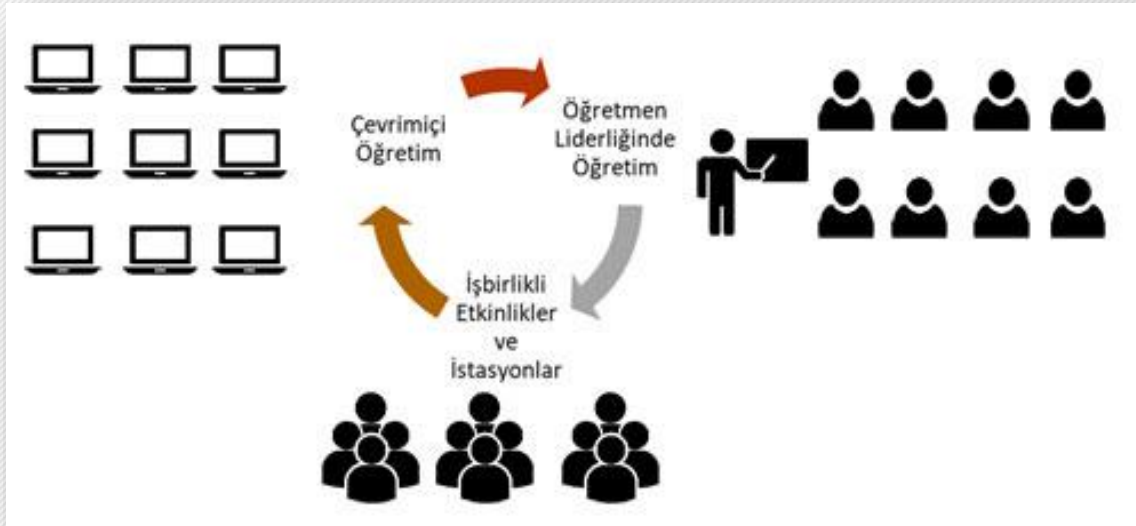
- Ters yüz edilmiş sınıf, sınıf ortamında ders dinlemenin ve evde ödev tamamlamanın geleneksel yapısını tersine çevirir.
- Ters yüz edilmiş sınıflardaki öğrenenler çevrimiçi olarak kısa bir ders videosu izler; grup çalışması, projeler gibi etkinlikleri tamamlamak için sınıfa gelirler.

Harmanlanmış Öğrenme Modelleri

Rotasyon Modeli

- Çevrimiçi öğrenme olanağı sunan çeşitli öğretim ortamları arasında dolaşır.
- İstasyon rotasyonu, laboratuvar rotasyonu ve bireysel rotasyon gibi alt modelleri bulunmaktadır.

Harmanlanmış Öğrenme Modelleri

Kendi Kendine Harmanlanan Model

- Kendi kendine harmanlama program düzeyinde bir modeldir.
- Öğrenciler, geleneksel yüz yüze derslere ek olarak çevrimiçi dersler alırlar.
- Öğrenenler, bir eğitmen tarafından yönlendirilmez ve hangi dersleri çevrimiçi ve hangi dersleri şahsen alacağını seçerler.
- Örneğin, belirli bir konuda kendini geliştirmek isteyen bir öğrenen, program çakışması veya herhangi bir nedenden ötürü yüz yüze alamadığı bir dersi çevrimiçi olarak alabilir.

Harmanlanmış Öğrenme Modelleri

Harmanlanmış KAÇD

- Kitlesele bir açık çevrimiçi dersi desteklemek için yüz yüze dersleri kullanan bir çeşit ters yüz edilmiş sınıftır.
- Örneğin, öğrenenler başka bir kurumdan veya eğitmen tarafından verilen KAÇD materyallerine ders dışında erişirler ve daha sonra tartışmalar veya sınıf içi etkinlikler için sınıfa gelirler.

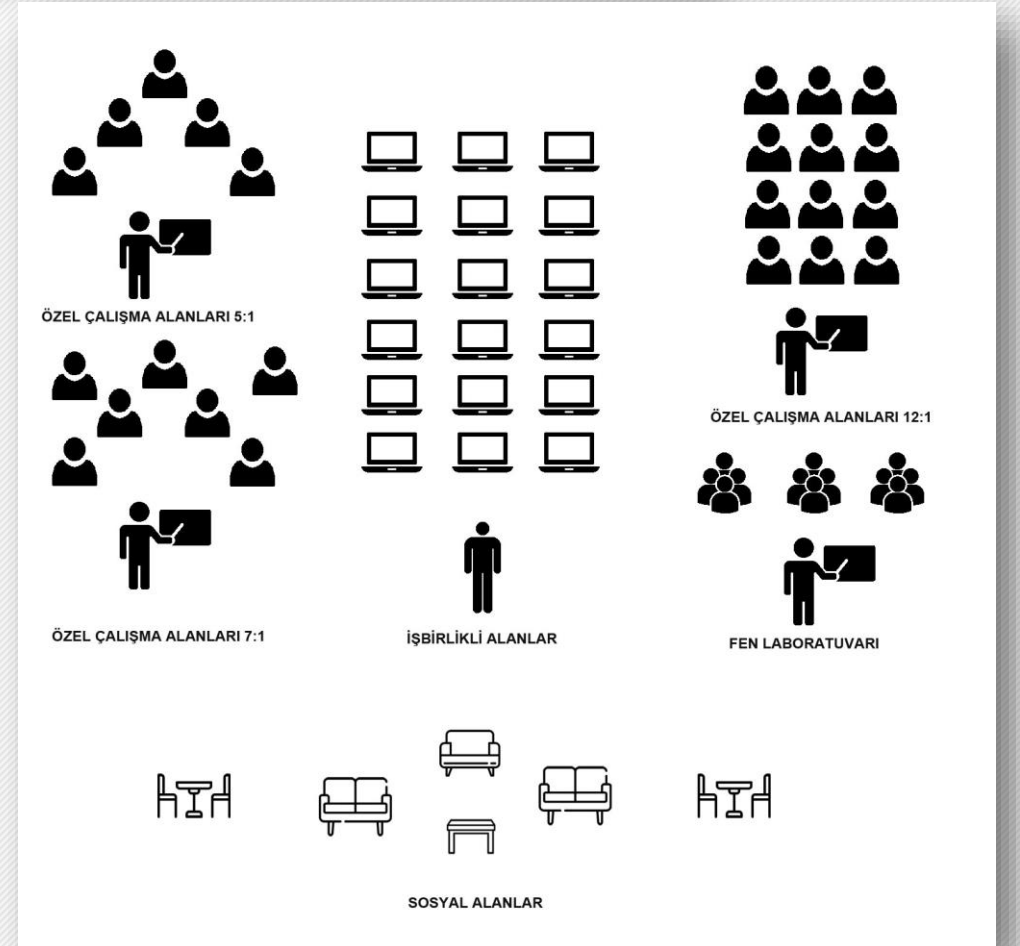
The screenshot shows the edX dashboard interface. At the top, there is a navigation bar with the edX logo and three menu items: 'Dersler', 'Programlar', and 'Dersleri Keşfet'. Below the navigation bar, the main content area is titled 'Derslerim'. A course card is displayed with a thumbnail image of a lecture hall and the text 'CS50'. The course title is 'CS50's Introduction to Computer Science'. Below the title, it says 'HarvardX - CS50' and 'Başlangıç Tarihi - 9 Oca 2021'. There are icons for settings, Twitter, and Facebook. A button labeled 'Derse Devam Et' is visible. Below the course card, there is a section for 'İlgili Programlar' (Related Programs) listing several certificates: 'CS50's AP® Computer Science Principles XSeries', 'Computer Science and Mobile Apps Professional Certificate', 'Computer Science for Artificial Intelligence Professional Certificate', 'Computer Science for Game Development Professional Certificate', and 'Computer Science for Web Programming Professional Certificate'.

<https://courses.edx.org/dashboard>

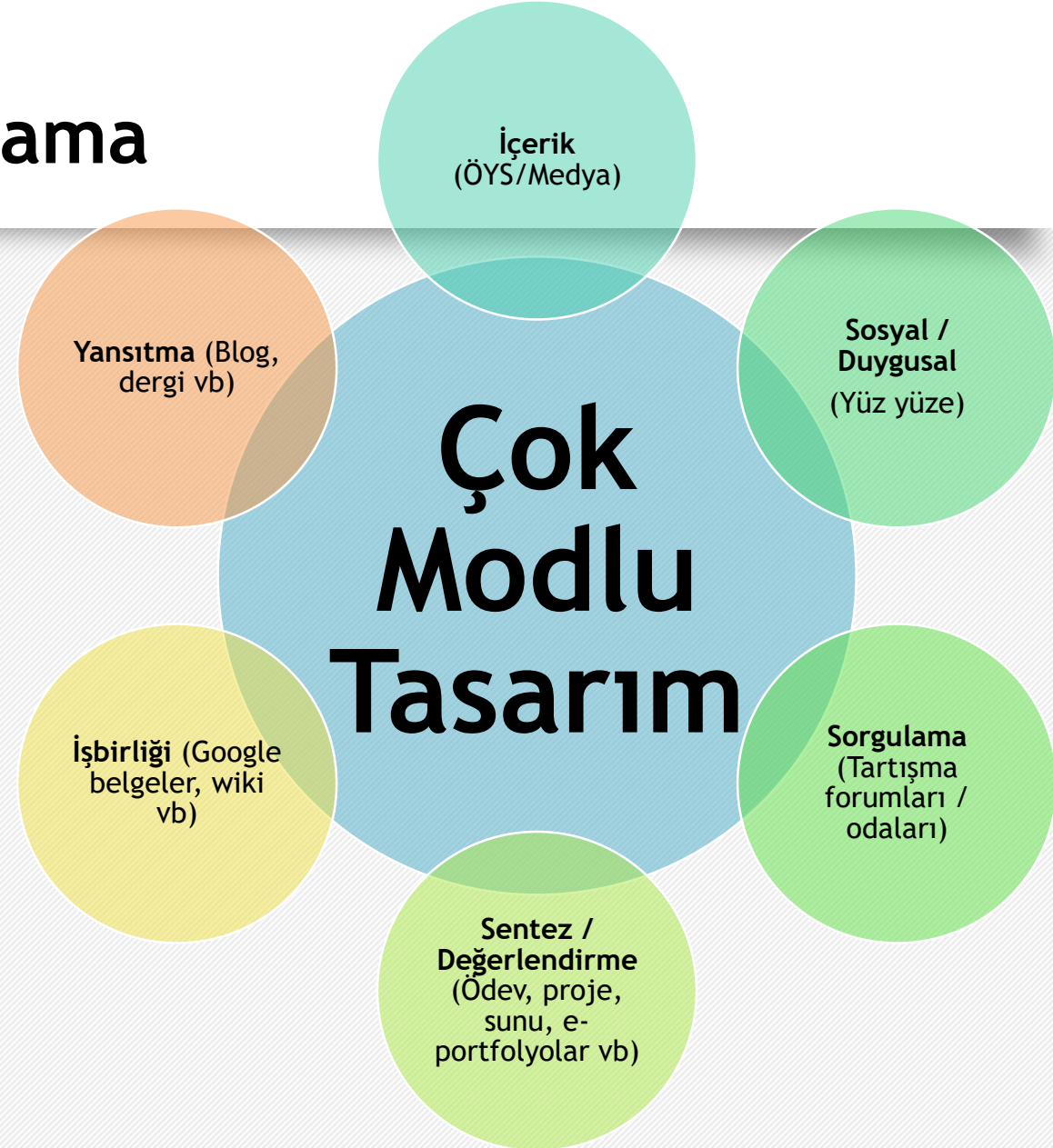
Harmanlanmış Öğrenme Modelleri

Esnek Mod Dersler

- Esnek mod dersleri, yüz yüze ve çevrimiçi olmak üzere tüm olasılıkları birden fazla modda sunar ve öğrenenler derslerine nasıl katılacaklarını kendileri seçerler.
- Örneğin, bazı dersler için kampüse - yüz yüze eğitim için gelmeyi tercih ederken bazı dersleri de tamamen çevrimiçi olarak almayı tercih edebilirler.

Çok Modlu Tasarım Yaklaşımı ile Harmanlama

Harmanlanmış öğrenmede dijital öğretim programı

Yüz yüze ders süresi

Çevrimiçi ders süresi

Ders öncesinde etkinlikler (Yüz yüze / Çevrimiçi)

Ders Sırasında etkinlikler (Yüz yüze / Çevrimiçi)

Ders sonrasında etkinlikler (Yüz yüze / Çevrimiçi)

Hibrit Öğrenme ve Tasarımı

Hibrit Öğrenme ve Tasarımı

- Hibrit öğrenme, hem yüz yüze hem de çevrimiçi öğrenenlere aynı anda öğretim yapılmasını sağlayan bir eşzamanlı öğrenme sürecidir. Bu nedenle, harmanlanmış öğrenmenin bir parçasıdır.
- Hibrit öğrenme hem fiziksel hem de uzaktan gerçekleşen bir eşzamanlı öğrenme şeklidir.

<https://www.viewsonic.com/library/education/what-is-hybrid-learning/>

Hibrit Öğrenme ve Tasarımı

- Esnek bir öğrenme deneyimi
 - Esnek bir öğrenme programı, öğretim modlarında esneklik, öğrencilerin öğrenme materyalleriyle nasıl etkileşimde bulunacağı konusunda esneklik ve akranları ile öğretmenleri arasında işbirliği ve iletişimde esneklik.

Hibrit Öğrenme ve Tasarımı

- Sanal katılımcılar için teknik açıdan donanımlı bir sınıf
- Karma bir topluluğu yönetme
- Yüz yüze ve çevrimiçi öğrenme süreci için etkinlik tasarlama
- Yüz yüze ve çevrimiçi öğrenme sürecini yönetme
- Karma topluluğu dönüştürme (haftalık / günlük)

Son olarak...

- Harmanlanmış öğrenme, yüz yüze ve çevrimiçi öğrenme yaklaşımlarının güçlü yönlerini birleştirerek olası en etkili öğrenme süreci için tasarlanır.
- **Bu süreçte hiç bir zaman her ders ve her grup için tek bir reçete yoktur.**
- İçerik ve etkinlikler aynı kalsa bile, grubun özellikleri nedeni ile eğitmenin öğrenenleri beklentileri doğrultusunda yönlendirebilecek, öğrenme sürecini farklı şekilde yönetebilecek ve etkili olmayan etkinlikleri değiştirecek kadar esnek olması önemlidir.

HARMANLANMIŞ ÖĞRENME VE TASARIMI

Doç. Dr. Filiz Kaleliođlu

Başkent Üniversitesi Öğrenme ve Öğretme Merkez Müdürü

@filizkalelioglu

filizk@baskent.edu.tr

Kaynaklar

- Gülbahar, Y., Kaleliođlu, F. & Afacan-Adanır, G. (2020). Harmanlanmış đrenme. Ankara: PegemA Akademi.